

Antikorruptionspolicy

Beslutas av	Förbundsstyrelsen
Typ av dokument	Policy (gäller hela organisationen)
Överordnade dokument	Stadgar / ägardirektiv
Revidering	Vid behov, men minst vart 5:e år

Upprättande och revidering				
Versionsnummer	Datum	Beslutsinstans	Författare/funktion	Typ av revidering
2	2024-06-06	FS	Ekonomichef	Reviderad
1	2016-12-09	FS		Upprättad

1. Syfte och omfattning

RFSU har nolltolerans mot korruption. Syftet med denna policy är att klargöra hur RFSU jobbar med att **alltid förhindra, aldrig acceptera, alltid informera om och alltid agera mot korruption.**

Policyn gäller för hela RFSU och omfattar förtroendevalda, anställda, volontärer, informatörer, praktikanter, konsulter eller personer som har en annan roll där de på något sätt representerar RFSU. Detta innefattar alla enheter inom RFSU:s organisation, inklusive förbundskansli, klinik, lokalföreningar, bolag, dotterbolag och stiftelser, dock ej enskilda medlemmar. RFSU förväntar sig även att entreprenörer, leverantörer och samarbetspartners agerar i enlighet med RFSU:s ställningstagande mot korruption när de arbetar med eller representerar RFSU.

Denna policy är en del av RFSU:s arbete för intern kontroll och ett ansvarsfullt arbetssätt, tillsammans med [RFSU:s uppförandekod](#), [riktlinjer för visseblåsning](#), [policy för skydd av barn](#) och policy för inköp och upphandling. **Policyn ska revideras senast 2029-06-06.**

2. Definition

Korruption är ett hinder för social, ekonomisk och politisk utveckling och drabbar oftast de mest utsatta. Korruption utgör ett direkt hot mot RFSU:s värderingar, vår förmåga att arbeta rättighetsbaserat och vår ambition att bidra till en värld där alla människor är fria att bestämma över, och njuta av, sin kropp och sin sexualitet.

Korruption innebär att någon **utnyttjar sin ställning för att uppnå otillbörlig fördel för egen eller andras vinning.**¹ Det kan till exempel innebära att ge eller ta emot mutor, bedrägeri, jäv, förskingring,

¹ Denna definition kommer från Transparency International: <https://www.transparency.se/korruption>

utpressning, favorisering, nepotism (vänskapskorruption) samt sextortion² och vissa andra former av sexuella utnyttjanden, övergrepp och trakasserier (*sexual exploitation and abuse and harassment - SEAH*). Korruption handlar inte alltid direkt om pengar – det kan också vara att ge eller få förtur i upphandlingar, rekryteringar eller andra processer.

Korruption kan förekomma var som helst, med vem som helst och den sker oftast i det fördolda.

Risken för korruption är hög i en del av de miljöer där RFSU arbetar, exempelvis i de länder där myndigheter och institutioner är svaga, och där respekten för mänskliga rättigheter och friheter är låg. Korruption frodas där människor inte kan framföra kritik, ifrågasätta beslut eller delta i det offentliga samtalet.

3. Roller och ansvar

Ansvar	Förbundsstyrelsen	RFSU kansli & klinik	RFSU lokalföreningar	RFSU:s bolag
att känna till innehållet i denna policy, samt att vara vaksam mot korruption och rapportera varje misstänkt fall.	Hela RFSU och varje enskild representant för RFSU Förtroendevalda, anställda, volontärer, informatörer, praktikanter, konsulter samt personer som har andra roller där de representerar RFSU. Detta innefattar alla enheter inom RFSU:s organisation, inklusive förbunds-kansli, klinik, lokalföreningar, bolag, dotterbolag och stiftelser, dock ej enskilda medlemmar.			
att besluta om denna policy och ha ett överordnat ansvar för att alla inom RFSU agerar enligt policyn.	Förbundsstyrelsen			
att säkerställa att det finns interna kontrollsystem som motverkar korruption; att alla inom sin del av organisationen agerar enligt policyn.	Förbundsstyrelse	Generalsekreterare, avdelnings- och enhetschefer	Lokalföreningens styrelse	Bolagsstyrelse genom ägardirektiv
att undersöka och agera på misstänkta fall av korruption.	Förbunds-ordförande	Generalsekreterare	Ordförande i lokalförening & kanslichef	Ordförande bolagsstyrelse & VD
att nya medarbetare och styrelsemedlemmar på alla nivåer inom RFSU får information om denna policy och vad som förväntas av dem	Förbunds-ordförande	Avdelning- och enhetschefer	Ordförande i lokalförening & kanslichef	Ordförande bolagsstyrelse & VD
att uppdatera policyn vid behov (minst vart 5:e år).	Avdelningschef för ekonomi och verksamhetsstöd & ekonomichef			

² Sextortion är både en form av korruption och en form av könsbaserat våld som utövas genom sexuella övergrepp, utnyttjande eller trakasserier och sker när en person missbrukar sin maktposition och erbjuder en tjänst eller förmån i utbyte mot sexuella tjänster. Se EBA-rapport 2020:06.

4. RFSU:s arbete mot korruption

Vi ser allvarligt på överträdelser mot antikorrupsionspolicyn och beroende på överträdelsens karaktär kan det leda till disciplinära åtgärder såsom skiljande från uppdrag eller uppsägning.

Alla representanter för RFSU ska informera om misstankar som kan vara relaterade till korruption, även de fall som verkar osannolika, och oavsett ekonomiskt värde. Detta inkluderar sexuella utnyttjanden, övergrepp och trakasserier (SEAH)³ samt alla former av övergrepp och utnyttjande av barn.⁴

Individer kan informera om misstankar genom att prata med sin chef eller ordförande, avdelningschefen för ekonomi och verksamhetsstöd eller genom att använda visseblåsarfunktionen. Oavsett hur uppgiften lämnas behandlar vi informationen konfidentiellt och med försiktighet.

Intressekonflikter och jäv

Representanter för RFSU som har bisysslor eller andra engagemang som innebär, kan innebära eller kan uppfattas innebära en intressekonflikt eller jäv ska anmäla detta till överordnad (t.ex. chef eller ordförande). Intressekonflikt innebär här en situation där en representant för RFSU:s privata intressen går emot, eller riskerar att gå emot, RFSU:s intressen. Jäv är en typ av intressekonflikt som innebär att en person i beslutsfattande position riskerar att inte fatta ett objektiva beslut.⁵

Om en bisyssla eller annat engagemang innebär en risk för intressekonflikt kan denna inte innehas parallellt med uppdraget för RFSU. Vid osäkerheter bör ordförande eller närmaste chef rådfrågas.

Förtroendevalda inom RFSU får inte delta i diskussioner eller beslutsfattande som rör avtal eller ekonomiska intressen mellan RFSU och den förtroendevalda, eller andra organisationer där den förtroendevalda besitter en beslutsposition. Varje förtroendevald ansvarar för att själv deklarerar jäv i en given situation.

Som medlem av *International Planned Parenthood Foundation* (IPPF) förbinder sig RFSU att vara en transparent och ansvarsutkrävande organisation. Som en del i detta fyller samtliga förbundsstyrelseledamöter och medlemmar i ledningsgruppen i en intressedeklaration (*declaration of interest*) när de börjar sitt uppdrag.

Gåvor och representation

I relation till sitt arbete ska representanter för RFSU inte erbjuda, efterfråga eller ta emot personliga gåvor eller andra fördelar som representerar mer än ett symboliskt värde.⁶ Gåvor i form av pengar är inte tillåtet, oavsett värde. I vissa sammanhang kan det anses opassande eller förolämpande att tacka nej till en gåva från exempelvis en samarbetspartner. Då ska man som representant för RFSU använda eget omdöme och lösa situationen efter bästa förmåga. Gåvor som mottagits i sådana situationer tillhör RFSU och ska förvaras (eller konsumeras) på en gemensam plats.

³ Se RFSU:s uppförandekod (2022), punkt 2

⁴ Se RFSU:s policy för skydd av barn (2020).

⁵ För mer information, se ordlista från [Institutet Mot Mutor](http://www.institutetmotmutor.se) (www.institutetmotmutor.se)

⁶ Vid osäkerhet kring vad "symboliskt värde" innebär bör ordförande eller närmaste chef rådfrågas.

När RFSU står för kostnader för representation ska de vara rimliga och i enlighet med eventuella givares regler.

RFSU:s internationella verksamhet

En del av RFSU:s internationella verksamhet sker i länder där korruption är vanligt förekommande. När RFSU ger ekonomiska bidrag till partnerorganisationer vidtar vi ett antal olika åtgärder för att minska risken för korruption, till exempel:

- Vi gör en bedömning av partnerorganisationens system och policys för intern styrning och kontroll. Om vi anser att systemen är otillräckliga identifierar vi förbättringsåtgärder tillsammans med partnern.
- Vi genomför fysiska besök och stickprovskontroller hos partners för att verifiera att regler och policys gäller i praktiken.
- Alla bidrag granskas varje år genom en oberoende revision, och revisorns observationer följs upp av RFSU.
- Våra avtal med partnerorganisationer ställer krav på deras interna kontrollsystem och deras arbete mot korruption. Avtalen tydliggör också hur misstänkta fall av korruption ska hanteras, och gör det möjligt för RFSU att vidta åtgärder som t.ex. att bryta avtalet och kräva tillbaka pengar.

Visselblåsning

RFSU uppmuntrar alla att rapportera misstankar om korruption, allvarliga risker eller oegentligheter som gäller vår verksamhet. Vi behandlar information om misstänkt korruption med försiktighet, och skyddar uppgiftslämnarens identitet.

Uppgiftslämnaren kan välja att vara anonym. En uppgiftslämnare som är öppen med sin identitet riskerar inte att förlora sitt jobb eller att drabbas av någon form av sanktioner eller personliga nackdelar till följd av sin anmälan. En person behöver inte ha bevis för sin misstanke för att rapportera den. Inga anklagelser får dock göras med skadligt uppsåt eller med vetskap om att anklagelsen är falsk.

Information om hur individer kan rapportera om korruption eller andra oegentligheter finns på [RFSU:s hemsida](#) och mer detaljerat i [RFSU:s riktlinjer för visseblåsning](#).

5. Åtgärder vid misstanke om korruption

Vid misstanke om korruption informeras RFSU:s generalsekreterare eller motsvarande inom RFSU:s bolag eller lokala verksamheter som bedömer om informationen ska vidareförmedlas till förbundsstyrelsen. RFSU informerar omedelbart externa finansiärer om korruptionen innefattar deras medel.

I samtliga fall av misstänkt korruption följer RFSU en särskild åtgärdsplan. Det finns två olika handlingsplaner som gäller korruption inom RFSU respektive externt (t.ex. inom en partnerorganisation). Exempel på åtgärder är:

- Genomföra en särskild extern revision för att få mer information om händelsen.
- Polisanmäla om det finns misstanke om brott.

- Utredda om det finns orsak att avsluta anställningen av personal eller uteslutning av medlem.
- Utredda om det finns orsak att avsluta samarbetet med partnerorganisation, bryta avtalet och/eller kräva pengar tillbaka.

RFSU strävar alltid efter att få tillbaka medel som förlorats genom korruption.

Om ett fall av misstänkt korruption innehåller sexuella utnyttjanden, övergrepp och trakasserier (SEAH) eller övergrepp eller utnyttjande av barn, applicerar RFSU den utsattas perspektiv. Det innebär att eventuella åtgärder sker med den utsattas behov i centrum och med hänsyn till den utsattas värdighet, erfarenheter, önsknings, behov och rättigheter. Utöver detta styr RFSU:s policy för skydd av barn (2020) hur organisationen agerar om det finns misstanke om övergrepp eller utnyttjande av barn.

6. Att hålla policyn levande

Representanter för RFSU ska med jämna mellanrum ges möjlighet att delta i utbildningar eller workshops om antikorrupcion.

När ett korruptionsärende har avslutats ska RFSU arrangera en utvärdering i syfte att identifiera lärdomar för framtiden. Det är RFSU:s avdelningschef för ekonomi och verksamhetsstöd som ansvarar för att initiera en sådan process.

RFSU:s avdelningschef för ekonomi och verksamhetsstöd ansvarar även för att denna policy är relevant och uppdaterad. Minst vart femte år ska avdelningschefen initiera en genomgång av policyn och vid behov göra revideringar som beslutas av förbundsstyrelsen. Förbundsstyrelsen kan även själva välja att uppdatera policyn vid behov.